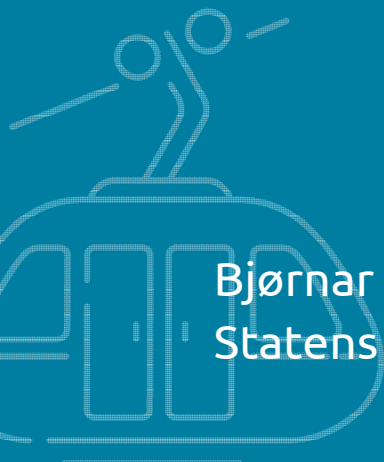

Sikkerhetsdag for Norske alpin- anlegg og fjell- destinasjoner

16. oktober 2024

Bjørnar Monsø og Ingunn Rognes
Statens jernbanetilsyn

- Om SJT
 - Regelverk – pågående arbeid
 - Hvordan arbeider vi med tilsyn
 - Tillatelser
 - Tilsyn – gjennomførte aktiviteter og plan for neste år
- Varsling, rapportering og avvikshåndtering
- Spørsmål vi har mottatt
- Informasjon fra SJT

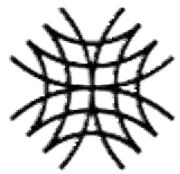

Tilsynsteamet for taubaner og fornøyelsesinnretninger i SJT

- 8 personer
- Bruker cirka 70 % av tiden på tilsynsaktiviteter med taubaner og fornøyelsesinnretninger
- Cirka 800 virksomheter
- Cirka 1600 innretninger og anlegg
- Mye tid brukes på veiledning

SJT er underlagt Samferdselsdepartementet (SD)

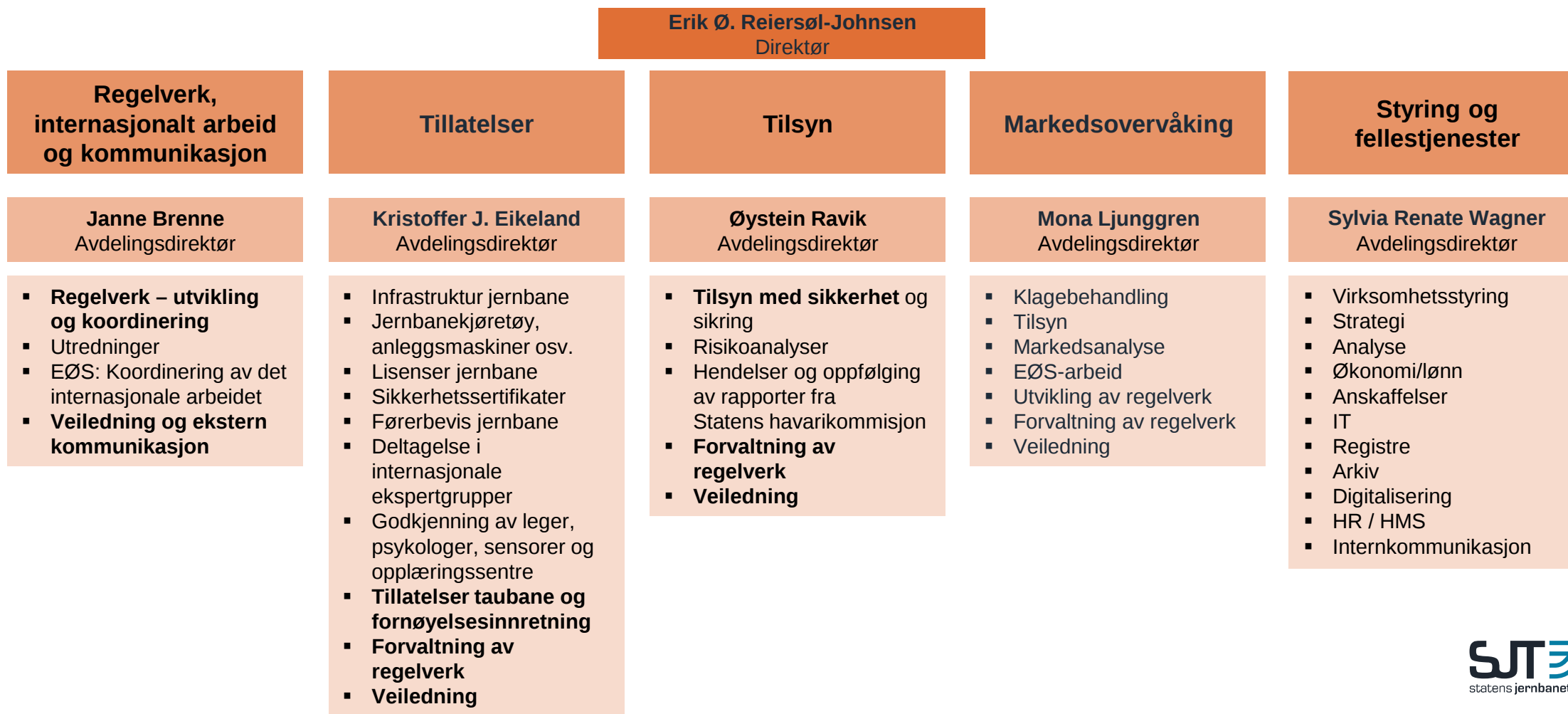
Jernbane-
direktoratet

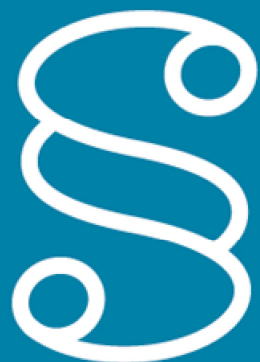
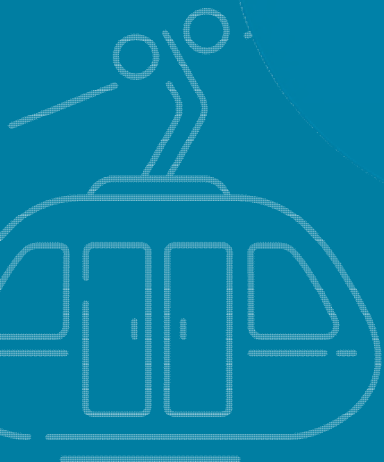

Statens
havarikommisjon

Organisasjon og oppgaver

Regelverk

Tillatelser

Tilsyn

Regelverket vi forvalter

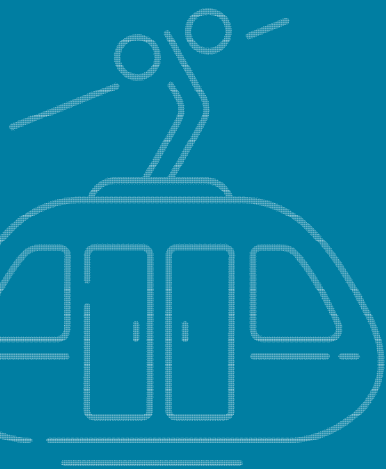
- Forvalter alt regelverk for taubaner
– men noe er eid av departementet
- Regelverket har sikkerhet som hovedformål
- Bruker regelverket i tillatelsesprosessene og fører tilsyn med overholdelse av krav
- Funksjonelt regelverk, skal tilpasses den enkelte virksomhet

- De samme kravene gjelder for alle
- Styringssystemet skal tilpasses driften
- Dokumentasjon er viktig!
- Rutiner i styringssystemet skal hjelpe deg med å huske på hva som skal gjøres når

Regelverks- utvikling

Utvikling av regelverk

Vi skal sikre at regelverket er oppdatert, hensiktsmessig og lett tilgjengelig

Vi kan fastsette nye krav til virksomheter hvis vi ser behov for endringer

Etter tilsyn, saksbehandling, veiledning og møter vurderer vi behov for endringer

Pågående regelverksarbeid

- Overføring av tilsynsansvar for master og fundamenter
 - Høringsfristen er gått ut
 - To departementer må bli enige
 - Overgangsordning for gjennomføring av spesielle inspeksjoner

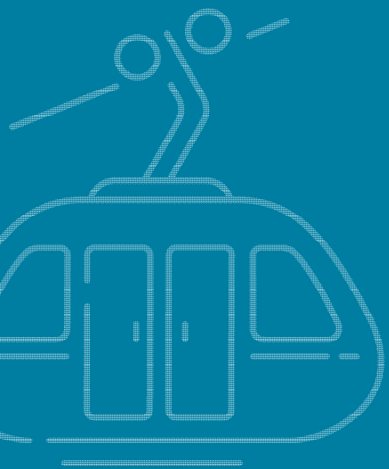

Pågående regelverksarbeid

- Forslag til endring i definisjonen av akseptabelt sikkerhetsnivå
 - Dette utreder vi nå
 - På høring når det er klart
 - Endringer i kravene til dokumentasjon

Tillatelser

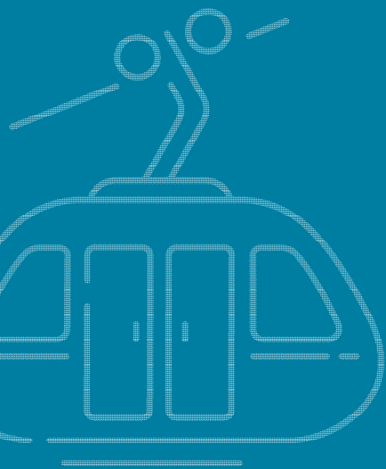

Gir tillatelser til virksomheten

- Tillatelsen gir deg lov til å drive en taubane:
 - skitau
 - skitrekk
 - stolheis
 - gondol
 - godstaubaner

Tilsyn

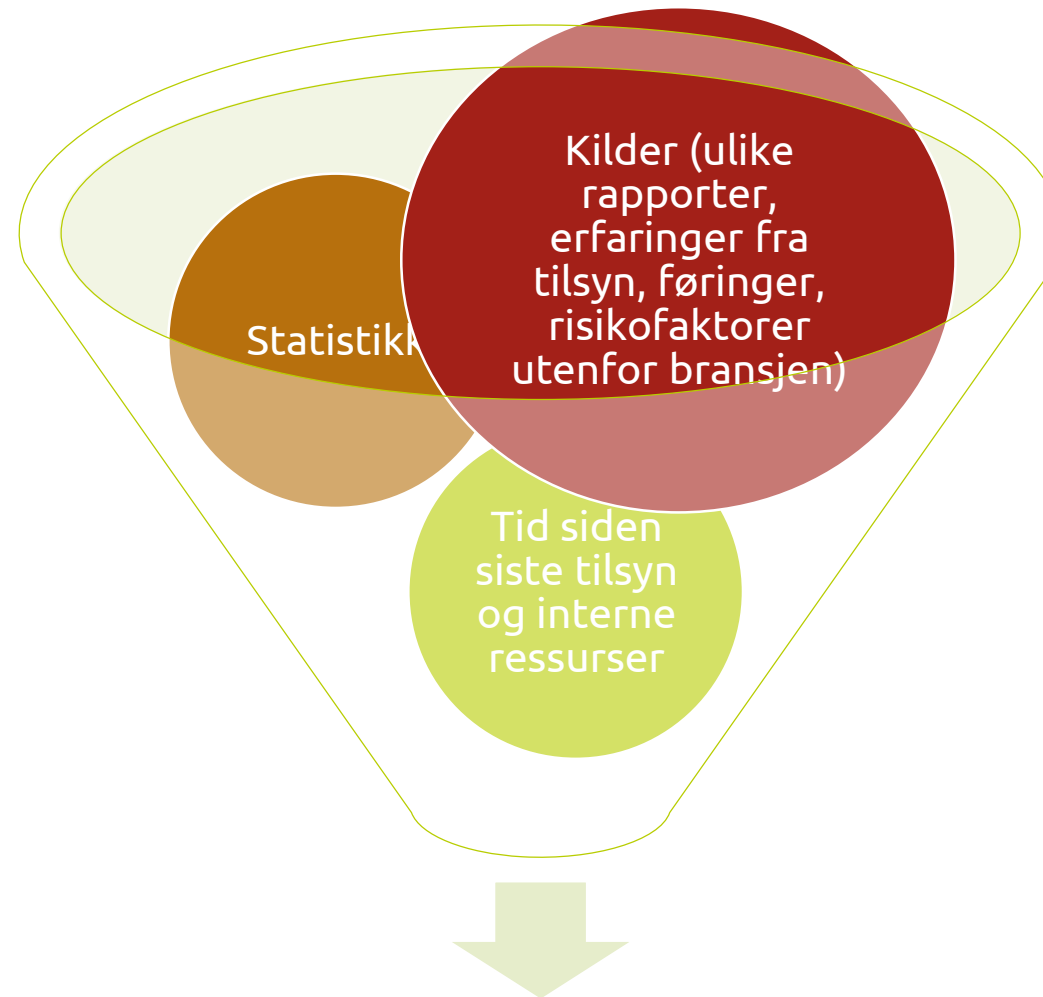
Sikkerhet og tilsyn med taubaner

- Risikobasert tilsyn – utvelgelse
- Hvordan gjør vi tilsyn – ulike metoder
- Resultater fra forrige sesong
- Planer for kommende sesong

- Vi har et risikobilde som viser hele bransjen ->
- Kategorisering av hver enkelt virksomhet basert på blant annet vår erfaring, type taubaner og innrapporterte hendelser

[illegible]

Tilsynsprogram

Hvordan fører vi tilsyn?

- Varslet og uanmeldt
- Dokumenttilsyn
- Stedlig tilsyn

Hvordan følger vi opp funnene?

- Fatter vedtak om endring
- Har flere virkemidler
 - Pålegg
 - Tvangsmulkt
 - Stans
 - Kan trekke tillatelser
 - Får overtredelsesgebyr
- Hvordan skaper vi mer sikkerhet av å gjøre tilsyn?
- Vedtakene bidrar til å forbedre kvaliteten

Resultater fra tilsyn 23/24

- Redningsberedskap fra stolheis
- Spesielle inspeksjoner på eldre heiser
- Sikkerhetsstyring – rapportering
- MIP

Veiledningsaktiviteter 2024

- Langfilm før forrige sesong
- Hadde minimøter med bransjen sent høsten 2023
- Laget veiledere av gammelt regelverk

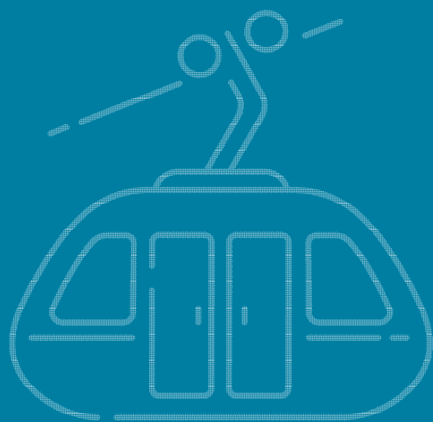

Tilsynsplan 2025

- Ikke vedtatt ennå
- Mange temaer blir med fra i fjor
- Publiseres på nett med virksomhetsnavn

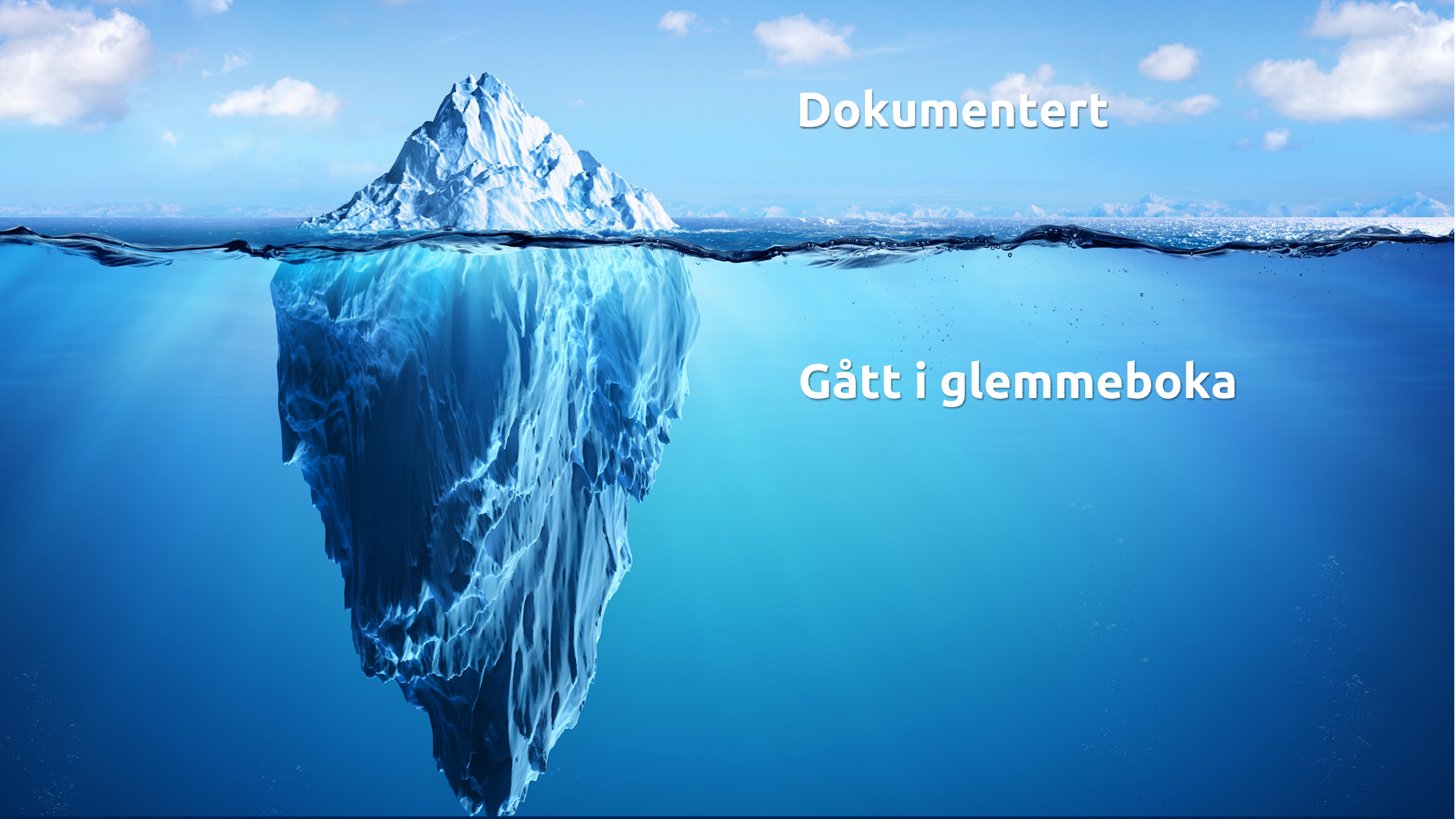

Hvorfor er det så viktig å registrere
avvik, og hva forventer vi i SJT?

Avviksregistrering

A large iceberg floats in a blue ocean under a blue sky with white clouds. The visible tip of the iceberg is on the left, while the much larger, submerged part extends to the right. The water surface is slightly wavy.

Dokumentert

Gått i glemmeboka

Sett standarden

- Lag et system som alle forstår og følger
- Lag en kultur for å dele
- Skap felles forståelse for hvorfor dere skriver ned

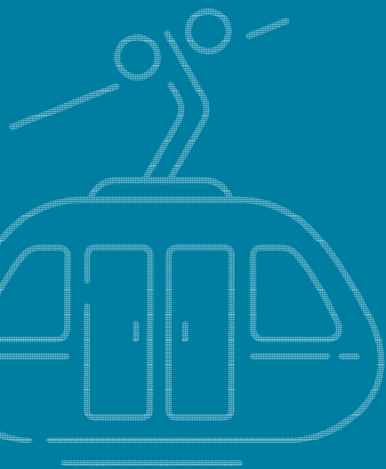

Foto: Wikimedia commons

God sikkerhet og fornøyd SJT

- Et levende avvikssystem
- Ansatte som forstår
- Dere og de ansatte ser nytten av et godt system
- ... og vi finner færre avvik på tilsyn

Husk å rapportere

Rapportering av ulykke,
alvorlig hendelse og
hendelse

[Skjema for å rapportere
taubaneulykke, alvorlig
taubanehendelse og
taubanehendelse](#)

Hendelse: 8 dager
Alvorlige hendelser: 72
timer
Ulykker: 72 timer

Lag en god rutine!

- For å sikre at rapporteringen skjer innen gjeldende frister, bør dere ha en brukervennlig rutine
- Hvem, hva, hvordan skal det gjøres?

Rapporter taubanehendelser innen 8 dager

- ***Definisjon: Enhver annen hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften, og som virker inn på driftssikkerheten***
- Hvis dere ser at dere har mange like hendelser, bør dere vurdere å gjøre tiltak for å redusere antallet

Hendelser du ikke trenger å rapportere

- Normal slitasje som oppdages under kontroll
- Heisen stanser plutselig, men krever ikke evakuering
- Alle hendelser som skjer utenfor selve taubanen, dvs. utenfor køområdet, i nedfarten og andre steder i anlegget

Hendelser du skal rapportere

- Låsing av ruller grunnet ising fører til nedslitte gummiforinger.
- Tråkkemaskin forårsaker skade på infrastruktur (utenfor åpningstid)
- Delvis avsporing av tauet som havner i taufanger
- Havari av maskineri som gjør at heisen stopper
- Skitau begynner å løpe bakover
- Teknisk feil fører til tømning av stolheis eller gondoler på nøddrift
- Krysning av trase på et sted det ikke er tilrettelagt
- Avstigning på steder som ikke er tilrettelagt for det
- Gynging i stolheis
- Sikksakk-kjøring i traseen
- Dårlig demping i snorboksen

Rapporter alvorlige taubanehendelser innen 72 timer

- *Definisjon: En uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter **kunne ha ført til en taubaneulykke***
- Flaks gjorde at det ikke ble en ulykke
- Mindre personskader gjør en hendelse alvorlig
- Samme rapporteringsfrist for alvorlig hendelse og ulykke

Alvorlige hendelser #1

- Stolheis: åpner bøylen for tidlig eller lukker den for seint
- Uvær medfører at trær kommer i kontakt med eller velter over bæretrekktauet i stolheisen i drift
- Motvind fører til kollisjon av stoler i stasjon.
- Skred eller ras inn mot mast eller stasjon i åpningstid
- Taubane kjøres med nedsnødd stoppsnor
- Snor til medbringer ryker
- Tauskade etter lynnedslag som oppdages
- Svikt i fundamenter, bærende konstruksjoner eller sikkerhetskomponenter
- Totalavsporing av tauet
- Fastkjøring av kjøretøy/medbringer
- Havari av bremses eller driv-/vendeskielager
- Passasjerer hopper seg opp i avstigningsområdet og blir truffet av stol eller medbringer

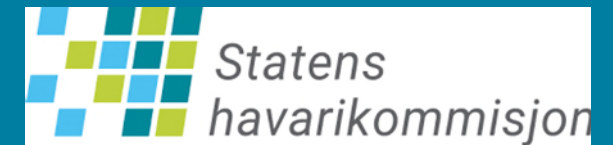
Rapporter taubaneulykker innen 72 timer

- *Definisjon: En uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser **som har skadelige følger som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker***
- Alle større personskader gjør at en hendelse er en ulykke

Ulykker

- Faller ut fra stolheis og dør
- Truffet av wire og dør
- Blir sittende fast i medbringer og dratt rundt vendehjulet og blir alvorlig skadet
- Henger etter medbringer og blir kvalt
- Kollisjon mellom stoler gir alvorlige skader

Varsling – muntlig – med én gang
Alvorlige taubanehendelser og ulykker

Rapportering – skriftlig – innen
72 timer / 8 dager

**Egentlig ikke så
vanskelig:**

**Bare skriv ned det
som skjer i driften
– også det som
bare nesten
skjedde**

Hva gjør vi med rapportene?

- Vi har taushetsplikt!
- Rapportering fører ikke automatisk til tilsyn
- Vi kan melde tilbake om trender og føre statistikk
- I dag står få virksomheter for nesten all rapportering

SJTs aksjoner etter ulykker

- All informasjon om ulykker vurderes
- Aksjon varierer fra umiddelbare tiltak til at vi tar informasjonen inn i tilsynsplanleggingen
- Vi kan stanse driften av taubanen ved fare for liv og helse
- Helheten vurderes. Hva gjør virksomheten selv, hva gjør andre etater osv.
- Etterforskning og granskning – politiet og SHK

Spørsmål vi har fått

Spørsmål vi har fått

1. Har SJT noe krav til de som utfører innkorting og reparasjoner på trekktau/wire til skiheiser?
 - Ja, til de som går god for spleisen
2. Er det ulike krav på spleising av nytt trekktau i nye heiser kontra en brukt/gammel heis?
 - Nei
3. Er det noen krav til utførelse/produsenter for nye akslinger til girkasser, vendehjulsakslinger og rullebatterier?
 - Ja

Flere spørsmål vi har fått

1. Hva er kravene for å installere ett brukt skitau?
 - Samme som for nytt, men unntak
2. Hvor lenge må man lagre/beholde dokumentasjon som vedlikeholdsjournaler for service, inspeksjoner m.m.?
 - Oppfylle krav til kontroll, vedlikehold og inspeksjon
3. Hvorfor samordner ikke SJT tilsyn med andre tilsynsmyndigheter, og bekymring om uanmeldte tilsyn i ferietid?
 - Ofte ikke hensiktsmessig, men samarbeider

Enda flere spørsmål vi har fått

1. Om vi ikke kan operere med en sjekkliste før sesongstart overfor virksomhetene, bl.a. med tanke på at det er flere virksomheter som ikke har heltidsansatte
 - God ide at virksomheten lager SIN sjekkliste
2. Små anlegg, egne krav?
 - Samme krav, men tilpasset omfang og art

Informasjon fra SJT

- Meld deg på nyhetsbrevet vårt – her kunngjøres blant annet nettseminarene og andre viktige nyheter som høringer, regelverksendringer, veiledning osv.
- Se gjerne filmen vår om oppstart før ny sesong

TAUBANE

Film om oppstartskontroll og daglige kontroller for skitrekke og skitau

14.11.2023: Eskil Lorås og Ingunn Diex Rognes i Statens jernbanetilsyn går gjennom temaer knyttet til oppstartskontroll i taubaner.

Nettseminarer

- 25.10: Hvorfor er det så viktig å registrere avvik, og hva forventer vi i SJT? (handler også om rapportering!)
- 1.11: Slik bruker du avvik i risikovurderingene – vurdering av risiko og å finne tiltak
- 8.11: Beredskap og førstehjelpskompetanse – hva kreves?

A night-time photograph of a ski lift. Several chairs are visible, with people sitting on them. The scene is bathed in a warm, orange glow from artificial lights, creating a hazy atmosphere. The text "Takk for oss!" is centered over the image.

Takk for oss!